

המייבא

בוצעה התפיסה. וכיצד הועבר ה נאצי הגדול לישראל? על שתי השאלות האחרונות אין לענות ברע זה, מבלי שיוגד נזק לאיני טרסים היוניים של המדינה. יתכן כי לעולם לא תינתן עליהן תשר

אך חולשה טבעית היתה בעוכריו. הוא התקשר עם אשתו בלינין. את הקשר יצר הנאצי ב־1950, בדרכים עקיפות והירות. לפי הנחות בעתונות העולם עשה זאת באמצעות אחיו. ומכתבים נוספים שבאו בעקבותיו, הם שהפילו לבסוף לרשת המודיעין הישראלי. כאשר ארזה אשתו את חפציה ונסעה לאי-שם עם שלושת ילדיה, היה רק צורך בבילוש מדוקדק כדי לגלות את מקום הימצאה החדש. הידיעה המחשלת הראשונה, שהגיעה למוטד המרכזי למודיעין ולבטחון מסרה נתונים חדשים על משפחת אייכמן. בעקבות נתונים אלה אפשר היה להניח, שאם אייכמן עודנו חי ואם משפחתו עונה בסתר את אוסטריה, הרי קיימים סיכויים שהוא ינסה לקיים מגע איתה. לפני זמן מה יצאו השליחים הישראליים הראשונים לאותה ארץ, כשבדיהם הוראות מפורשות: לגלות את עקבות אייכמן. מקורות יהודיים בבואנוס-איירס יודעים כי שליחי ישראל הגיעו לעיר זו, והחלו בולשים אחר הנעשה בבית מסויים ברובע וינצנטה לופז. תפקידם בשלב זה היה רק לאתר את אייכמן, לא ללכו ובדואי לא להבליהו. על כן היה עליהם לעבוד בוהירות מכסימלית, להגיע למסקנות בטוחות לחלוטין. שבועות ארוכים ערכו הצפייה על הבית, אך אייכמן לא הופיע. הם השכילו להכיר כל אדם הבא בקביעות לאותו בית — שמו, מקצועו, מקום מגוריו.

אבל אייכמן לא היה ביניהם. האם הידיעה שקיבלו היתה מוטעית?

לא רק אדם ששמו אדולף אייכמן לא הופיע. גם אדם הדומה לאדולף אייכמן לא נתגלה לעיניהם הפקחות של העוקבים.

***

מומחה לעבודות בטחון וריגול, שנתבקש על-ידי "העולם הזה" להסביר מתוך נסיונו וידיעותיו כשטח זה כיצד יכלה פעולה כזאת להתבצע, העלה את הסברה הבאה:

כצעד שיגרתו צילמו שליחי שירותי הבטחון הישראליים בחשאי את כל אלה שנכנסו לאותו בית, אפילו אם לא עוררו בעיניהם כל חשד. את הצילומים שלחו לזיהוי בישראל. ואז התפוצצה במוטד המרכזי למודיעין ולבטחון הפצצה השנייה, הגדולה פי אלף מן הראשונה על משפחת אייכמן. בעת פיתוח התמונות וזיהוין, שמו החוקרים הישראליים את ליבם לפרט שהשליחים במקום לא לא הבחינו בו.

אחד האנשים המצולמים היה אדולף אייכמן!

לא אדולף אייכמן כפי שהיה ידוע לפני 15 שנה, כי אם אדולף אייכמן בעל ראש אחר!

הוא שינה פרט אחד בצורת ראשו, וזה הספיק להשוות לו חזות חדשה לגמרי. ככל שהחוקרים השחז את תח-הפנים היסודיים שנתגלו בצילום אשר נשלח על-ידי השליחים מחוץ לארץ, עם התחים שהיו ידועים לעדיראיה ושנרשמו בתמונות ישנות, התגבש הבטחון כי אכן הדייר השחרר של אותו בית אלמוני אינו אלא אדולף אייכמן.

מיד נעשו הסידורים ללכידתו — חי!

לשרותי הבטחון היו סיבות טובות מאד לדקדק בפרטי-פרטים, בעת קביעת זהותו של אייכמן על פי הצילום. כי לא פעם בעבר היו משוכנעים שלכדו אותו — ולבסוף התברר להם כי טעו. בפעם הראשונה קרה הדבר באירופה, עם תום מלחמת העולם השנייה. כמה נאשי החלקה הגרמנית של הפלמ"ח, שאומנו על-ידי הבריטים לפעולות-קומנדו מאחורי קו רומל באפריקה, נשלחו לאירופה בשליחות מיוחדת: ללכוד את הנאצים הגדולים שנשארו בחיים.

כך נתגלה גם אדולף אייכמן. רק לאחר שהיה מאוחר מדי הסתבר כי היה זה אייכמן אחר.

לפני זמן קצר אירע דבר דומה. הפעם נתקלו גורמים יהודיים בארץ מסיימת בחייר

גרמני בשם אדולף אייכמן. לגורמים אלה היה יסוד להאמין כי זהו אייכמן המבוקש — ביוחן אחרי הפירסום הנרחב שניתן לסברה כי רוצח היהודים נמצא בכיית. רק לאחר בדיקה יסודית הובהר כי לאותו אדולף אייכמן לא היתה שייכות לאייכמן המבוקש. וכי באמת היה תייר מגרמניה.

כך ניצל האיש בעוד מועד.

***

לכן הקפידו שליחי הש.ב. על כך שהפעם לא תהיה טעות. ואמנם, שום טעות לא נפלה. במהירות האפשרית נעשו ההכנות ללכידת האיש ולהעברתו ארצה. מה שהתרחש לאחר מכן דומה לפרשה דמונית מתוך אגדות הריגול העולמי. משיחור המקרה, על פי מקורות חוץ, התפתח מחזה זה, ליד הבית שברובע וינצנטה לופז, בבואנוס-איירס:

בחשכת ליל, שעה שהאיש שזוהה בצילום כי אדולף אייכמן חזר מעבודתו היומית, צצה לפתע מולו דמות אפלה. לפני שהגבר השחרר את הפה להפליט מילה, הונחתה על ראשו מהלומה חזקה מאחור. הוא איבד את הכרתו, וכחרף עין הוקף ארבע דמויות. מכונית פרטית, שאורותיה היו כבויים, נעצרה ליד הקבוצה. אייכמן הוכנס במהירות לתוך המכונית, עיניו נקשרו והוא הופע לדירה פרטית, השייכת לאחד הארגונים היהודיים בעיר. כאשר שבה אליו הכרתו היה בידי שליחיה החוקיים של ממשלת ישראל.

"האם אתה יודע מי לכד אותך?" שאלו אותו שוביו בגרמנית. "המשטרה המקומית", ענה אייכמן.

"לא".

"הבולשת הגרמנית", הוסיף אייכמן לנחש. "לא, אתה בידי ישראל".

לשניות אחדות שהתקן הנאצי הלכוד. לבסוף סינן בין שניו: "ידעתי זאת מן ההתחלה. ידעתי כל הזמן שהדבר יקרה. אבל לא רציתי לומר זאת, כי אין דבר נורא מזה בשבילי!" הוא נראה רגוע, כאדם שטוף-סוף נגולה אבן מלבדו. 15 שנה חי כחיה נרדפת והדבר נתן בו את אותותיו, עד כי עתה שמח שהסיוט נגמר. השינוי הגדול שהתחולל במשך 15 שנים אלה היה, כמובן, נפשי. הוא לא דיבר בנימה הזכורה עד לחלה לקרבנותיו. הוא היה שבור, כמעט תנפן. מבלי שיבקשו זאת ממנו הצעיר מיד שהוא ישתף פעולה עם שוביו, בכל דבר שירצו. רק מדי פעם היה מבצבץ עברו הנאצי, כאשר היה נצמד דום, מזדקף מלאו קומתו הצמוקה הגבוהה, ועונה: "יא מין הר!"

פניו דומים לתמונה המופיעה בשער של עתון זה, ואשר צולמה לפני כעשרים שנה. הוא רק רזה יותר, ותווי-פניו הדים יותר, מקומטים, זקנים. שערו נעלם כמעט לגמרי, והוא קירח — פרט לקוצצות-שיער אפור בחלק התחתון של גולגלתו, בצדעות ובעורף.

אחרי לכידתו החלו שוביו מתכננים את השלב השני של המבצע: העברתו ארצה. דבר זה הצריך זמן מה, והיה צורך להחזיקו בשבי.

לפי הידוע למוסדות ביון אוסטריים, היתה זאת אשתו של אייכמן שהובילה את סוכני הש.ב. למקום מחבואו של בעלה, מבלי שתדע זאת. אחרי לכידתו נוצר מצב מסוכן. אין צורך בדמיון רב, כדי לראות את הלוכדים החייבים להחזיק את אייכמן במחבוא, בעוד שאשתו חופשיה בחוץ. היה מקום לחשש כי אשתו של אייכמן תפנה למשטרה המקומית, כאשר תראה כי בעלה נעלם באופן מסתורי.

***

חששות אלה התבררו, מתוך בדיקה ראשונה של העובדות: כי אייכמן נמצא בארגנטינה בארץ בלתי-חוקי. ואמנם הסתבר ש' אשתו חששה להודיע למשטרה על היעלם תושב, שממילא לא היתה לו זכות שהיה חוקית במקום. ניו-יורק טיימס העלה השבוע סברה אחרת: כי סוכני הש.ב. רצחו את אשת אייכמן וביניהם, כדי שלא יוכלו לגלות פרטים על תפיסתו.

אייכמן החזק תחת משמר מתמיד. לדברי אותם מקורות יהודיים בבואנוס-איירס: מן ה־11 במאי ועד ה־21 במאי.

שוביו החליפו עמו רק משפטים ספורים. הם סיפקו לו את מבוקשו, התייחסו אליו בהגינות. דבר זה, יותר מכל דבר אחר מאז לכידתו, השפיע עליו. אייכמן, משמיד היהודים, נפגע עד עומק נשמתו וגאחתו הנאצית על כי יהודים מפגינים כלפיו יחס של עליונות-ברוטת כנו, שהם אפילו מספקים לו מזון וסיגרינות.

לבסוף נשלמו הסידורים להעברתו. היא בוצעה, לדברי לה ראזון הארגנטיני, במטוס אל'על שהביא את אבא אבן ואת המשלחת הישראלית לבואנוס איירס.

לשם כך, כפי שמסתבר ממקורות יודעירדבר בבירת ארגנטינה, הורדם אייכמן תחילה.

בדרך זו אחרי שהביא את המשלחת לבו-אנוס-איירס. הוא טס ישר מבירת ארגנטינה לדקאן — טיסה ארוכה ומאמצת במיוחד. מדקאן — שוב טיסה ארוכה, ישר ללוד. דייל שנבמה על צאת המטוס נתבקש להי גיב על הסיפור שפורסם בארגנטינה. הוא השיב כי לא ידוע לו שום פרט שיאמת סיפור זה. "טיסה זו היתה רגילה לגמרי", סיפר, "מלבד היותה ארוכה מהטיסות הרגיי לות". למרות הגילויים דבק בגרסה זו.

הוא סיפר כי בדרך לאמריקה הלטינית נעצר המטוס להנייה של מספר שעות בדקאר. חברי הצוות יצאו לטיול בעיר. סיפר הרילי: "הי הרפתקה היחידה שכלל הנסיעה ארצה לנו בקבארט בדקאר. יישבנו כמה חברה ללגום משהו, כשפתע ניגשו אלינו שתי נערות באר. קשה בעצם לקרוא להן נערות. הן היו זקנות ובלויות, אתם מישראלי? שאלו אותנו בעברית, גם אנחנו משם! העולם בי אמת קטן. יותר קטן מהשטח הגדול". האם היה דבר מיוחד, הראוי לציון באותה טיסה? איש-צוות אחר השיב: "כן. הקפטן צבי טוהר הצליח לחלוף על פני מטוס גרמני של לופטהאנזה, שהסיע את המש-לחת הגרמנית לבואנוס-איירס ולהגיע למטר-חו חצי-שעה לפני הגרמנים. גם לנחש שלנו, חסין, מגיע ציון על עבודתו. בבואנוס איירס קיבלו את פנינו רבבות יהודים ש ישיקו את ידקם של מר אבן ושל רבנים

רים. היתה דרושה התערבות דיפלומטית ישראלית כדי שהשלטונות הברזילאיים יני-חו למטוס להמשיך בדרכו, ללא שהיה גו-ספת. העובדה שבברזיל נמצאה משלחת ממשלתית מכוונת, בדרכה לחגיגות בואנוס איירס, שיכנעה אותם כי הטיסה כשרה וכי מקור הטעות באי-ידיעת התקנות המקומיות. לאחר מכן הסבר זה, שככו השמועות כי אייכמן היה במטוס בריספה. אולם תחת כל שמועה שהופרכה, צצו עשר שמועות חד-שות. מכולן, היתה שמועה אחת עקבית: שאייכמן נתגלה ונלכד בבואנוס-איירס.

ראשון שהשמע דעה זו היה יוהן פוין לירס, נאצי שנשלט מגרמניה, התאסלם וחי כיום בקאהיר. "פגשתי את אדולף אייכמן בבואנוס-איירס לפני חמש שנים!" הכריז באוני התונאי ג'ון אוסמן.

שום תגובה לא באה על ידיעה זו. אולם המפקח הכללי של משטרת ישראל הודיע: "לעולם לא יפורסמו פרטי לכידת אייכמן!" באיירה זו של שמועות ואי-ודאות, חזרו ונישנו הכתבות העיתונאיות שקשרו את אר-גנטינה עם אייכמן. עתונים ערביים, היוצ-אים בבואנוס איירס, הרחיקו לכת עוד יותר: אייכמן חי מזה מספר שנים בבואנוס איירס", כתבו. "הוא נחטף על-ידי סוכנים חשאיים ישראלים והוברח מארגנטינה ב-מטוס חכור מדגם בריטניה. שהביא את ישר-אבא אבן לחגיגות העצמאות של ארגנטינה."

שמעות הרבות עלולות לגרום

לנוק לאי-על בעולם. כי שום חברה מסחרית אינה יכולה לצאת מורחצת מכך שקושרים את שמה עם מיבצעי ריגול ביני-לאומיים. מנהלי אי-על עקבו בחרידה אחר הפירסומים, אישבו את הנזק שפירסומים אלה עלולים לגרום להם במלמיה-התעופה ש-בהם נוחתים מטוסי החברה. אך הנזק, במידה שנגרם לאי-על או לי-מוסדות אחרים בישראל, על כל כאב הראש הכרוך בהודעה הפניויה, לא יכול לשנות את העובדה — שאייכמן נלכד והובא לישראל.